Adroddiad Grŵp Prosiect BGC

Paratowyd gan: Kieran Metson a Sara Dafydd

Nod y Cynllun Llesiant	Bydd pob prosiect peilot sy'n seiliedig ar lefydd yn anelu at fynd i'r afael â'r 6 nod llesiant fel yr amlinellir yng Nghynllun Llesiant Lleol 2018-23. Byddai fframwaith yn seiliedig ar lefydd yn blaenoriaethu integreiddio ac yn cynnwys dull cyfannol a dwfn o ymdrin â chydnerthedd cymunedau ac unigolion.
Ein Gwerthoedd	Y Gymraeg, Taclo Anghydraddoldeb, Cymryd Rhan, Cynaliadwyedd, Arwain drwy Esiampl
Enw'r Grŵp Prosiect	Gwella Llesiant Cymunedol a Thaclo Tlodi yn Aberteifi
Cadeirydd	**Hazel Lloyd-Lubran**, Cymdeithas Mudiadau Gwirfoddol Ceredigion (CAVO)

Aelodaeth y Grŵp Prosiect *(Yr enwau mewn **print trwm** oedd yn bresennol yn y cyfarfod)*			
Cyngor Sir Ceredigion	**Cynghorydd Elaine Evans**, Llyr Hughes, Cyra Shimell, Non Davies, Meleri Richards, Mari Hopkins, Rob Starr, **Carys Owens**, Cerys Purches-Phillips, Martin Gillard, Catrin George, **Catrin Cond**, **Alison Heal**, Dr Sarah Groves Phillips, Connor Cook, **Bethan James.** Tîm Partneriaethau: **Naomi McDonagh**, **Sara Dafydd,** Lynne Walters, **Kieran Metson**	Tai Wales & West	Rhiannon Ling, Elizabeth Morgan
		CAVO	**Chesca Ross**
Bwrdd Iechyd Prifysgol Hywel Dda	Vicki Howell-Williams, **Sue John, Terri-Ann Patrick**	Swyddfa Ben Lake	Carys Lloyd
Gwasanaeth Tân ac Achub Canolbarth a Gorllewin Cymru	William Bowen, Neil Evans, **Ritchie Felton**	Cyfoeth Naturiol Cymru	Thomas Vetter, **Aled Davies, Rachel Jarvis,**

DRAFT

			Peter Frost, **Sarah Coakham**
Barcud Ceredigion	Catrin Owen**, Sue Thomas**	Iechyd Cyhoeddus Cymru	Megan Harris, **Jan Batty**
Cyngor ar Bopeth Ceredigion	Glynis Llewelyn, Rebecca Kirby, Juliet Morris	Land Use Consultants	Nicole Gilbert

CRYNODEB O GYFARFOD Y GRŴP PROSIECT

Pwyntiau Allweddol a drafodwyd yng nghyfarfod y Grŵp Prosiect: 05/01/2023
9.1 Croeso, Cyflwyniadau ac Ymddiheuriadau: *Carys Lloyd, Catrin Owen, Catrin George, Glynis Llywelyn, Juliet Morris, Meleri Richards, Non Davies, Sarah Groves-Phillips, Emily Edwards, Cerys Purches-Phillips, Martin Gillard, Vicki Howell-Williams.* Croesawodd y Cadeirydd bawb i gyfarfod y Grŵp Llywio. **9.2 Gosod yr olygfa: Adborth BGC, Diweddariad Cyfrifiad 2021, Diweddariad Cronfa Ffyniant Gyffredin, Canolfannau Cynnes a'r Rhwydwaith Bysiau Lleol** Adroddodd y Cadeirydd fod Partneriaeth Tyfu Canolbarth Cymru wedi derbyn cadarnhad fod cyllid wedi'i gymeradwyo ar gyfer y flwyddyn ariannol hon o ran y Gronfa Ffyniant Gyffredin. Bydd y dyraniad ar gyfer eleni yn cael ei ddefnyddio i gefnogi cyllid yr Awdurdod Lleol a bydd proses ymgeisio er mwyn Mynegi Diddordeb (yn allanol i Gyngor Sir Ceredigion) ar gael maes o law. Cadarnhaodd y Cadeirydd y bydd y grŵp yn cael gwybod am unrhyw ddatblygiadau. Rhoddodd y Cadeirydd y diweddaraf am y trafodaethau a gynhaliwyd yng nghyfarfod y Bwrdd Gwasanaethau Cyhoeddus (BGC) ynghylch yr heriau o ran darparu bysiau yn y sir. Ychydig o ymatebion a gafwyd gan gwmnïau bysiau i gynigion am dendrau, gan arwain at bryder ynghylch darpariaeth a mynediad i'r cyhoedd i wasanaethau gyda'r llwybrau eisoes yn cael cymhorthdal sylweddol. Cynigiodd y Cadeirydd y byddai'r Gronfa Ffyniant Gyffredin yn gallu golygu bod y gwaith hwn yn cael ei ystyried yn y dyfodol fel un a ariennir. Cadarnhaodd y Cynghorydd Elaine Evans fod darpariaeth fach o ran bysiau yn broblem sylweddol yn Aberteifi, yn enwedig er mwyn cael mynediad i'r Ganolfan Iechyd a chwmpas y gwasanaeth bysiau ysgol ar rai ystadau. Cadarnhaodd y Cadeirydd y bydd yr adborth hwn yn cael ei gyflwyno yng nghyfarfod nesaf y BGC.

DRAFT

CAM GWEITHREDU: Naomi McDonagh (NMc) i gysylltu â Gareth Lewis (Cydlynydd Amddifadedd a Heriau Gwledig, Cyngor Sir Ceredigion) ac Emily Edwards (Rheolwr Partneriaeth Gymunedol Aberteifi, Cyngor Sir Ceredigion) ynghylch cwmpas y gwasanaethau bysiau.

Cadarnhawyd bod dros 50 o Fannau Croeso Cynnes ledled Ceredigion, ac mae'r map rhyngweithiol yn cael ei ddiweddaru yn barhaus.

9.3 Eitem Sefydlog – Diweddariad am y Cynllun Llesiant Lleol a'r ymgynghoriad cyhoeddus – Naomi McDonagh

Dywedodd NMc fod cyfnod yr ymgynghori ar gyfer y Cynllun Llesiant Lleol drafft yn parhau o hyd a bydd yn dod i ben ar 31 Ionawr 2023. O ran ymgysylltu, dywedodd NMc fod Datganiad i'r Wasg a negeseuon ar y cyfryngau cymdeithasol wedi mynd allan a bod rownd ychwanegol o ymgysylltu wedi'i threfnu ar gyfer 17 Ionawr 2023. Mae tudalennau gwe perthnasol, gan gynnwys y safle Ymgyngoriadau ar wefan Cyngor Sir Ceredigion, wedi'u diweddaru, ac mae cydweithwyr o'r Bwrdd Gwasanaethau Cyhoeddus wedi derbyn copi o becyn digidol o adnoddau i'w rannu â'u Timau Cyfathrebu eu hunain. Cysylltwyd â chyfanswm o 32 o randdeiliaid i hyrwyddo'r ymgynghoriad ac yn gofyn am iddynt ddosbarthu ymhlith eu rhwydweithiau, gan gynnwys aelodau etholedig a Chynghorau Tref a Chymuned.

Mae copïau papur o'r Cynllun drafft, y ffurflenni ymateb, y fersiynau Hawdd eu Darllen ac i bobl ifanc, yn ogystal â phosteri gyda chodau QR, ar gael hefyd ym mhob un o lyfrgelloedd Ceredigion gan gynnwys faniau'r llyfrgell symudol. Mae copïau papur o'r dogfennau ymgynghori wedi'u dosbarthu yn ogystal i Mirus a Mencap. Cynhaliwyd digwyddiad ymgysylltu gan Rwydwaith Cyd-gynhyrchu Cymru gyda 13 o ysgolion cynradd a thair ysgol uwchradd, a chafwyd adborth ardderchog. Cadarnhaodd NMc fod fersiynau o'r adborth sy'n addas i blant wrthi'n cael eu cynhyrchu ac y gellid rhannu'r dogfennau hyn gyda'r is-grŵp pan fyddant yn barod. Hefyd cafodd yr ymgynghoriad ei hyrwyddo mewn digwyddiad Pride y Gaeaf LHDTC+ a gynhaliwyd yn Sir Gaerfyrddin. Holodd Alison Heal (AH) pa grwpiau LHDTC+ a oedd ynghlwm wrth ddigwyddiad Pride y Gaeaf, a mynegodd bryderon ynghylch a fyddai'r gymuned LHDTC+ hŷn wedi bod yn ymwybodol ei fod yn digwydd. Cytunwyd y byddai NMc yn rhannu rhagor o fanylion am y digwyddiad gydag AH.

CAM GWEITHREDU: NMc i rannu â'r is-grŵp yr adborth a gafwyd fel rhan o'r sesiynau ymgysylltu ag ysgolion.
CAM GWEITHREDU: NMc i rannu gwybodaeth am ddigwyddiad Pride y Gaeaf ag AH.

9.4 Diweddariad prosiectau i ddatblygu Tref Aberteifi ar y cyd â Chyngor y Dref – Catrin George

Nodwyd bod Catrin George (CG) wedi rhoi ymddiheuriad felly ni chafwyd diweddariad.

CAM GWEITHREDU: CG i roi diweddariad ar brosiectau i ddatblygu Tref Aberteifi ar y cyd â Chyngor y Dref a hynny yn y cyfarfod nesaf.

9.5 Cynllun Lle Aberteifi a'r Cynllun Seilwaith Gwyrdd Aberteifi – Catrin Cond

Rhoddodd Catrin Cond (CC) ddiweddariad ar Gynllun Lle Aberteifi. Comisiynwyd Rural Office - tan ddiwedd Mawrth - i lunio mapiau A1 amlinellol o bob un o chwe phrif dref Ceredigion ar sail y syniadau a geir yn y Cynlluniau Lle. Gan fod y rhan fwyaf o gynnydd wedi'i wneud yn Llandysul, cadarnhaodd CC fod Rural Office wedi rhannu drafft yn seiliedig ar y syniadau a geir yng Nghynlluniau Lle Llandysul, ac y bydd hyn yn cael ei adolygu a'r adborth yn cael ei anfon erbyn canol mis Ionawr. Unwaith y bydd Rural Office wedi adolygu'r sylwadau gan y Tîm Polisi Cynllunio, bydd y dogfennau'n cael eu rhannu gyda phob Cyngor Tref er mwyn iddynt ystyried unrhyw fylchau a nodir. Gan ddibynnu ar allu Cynghorau Tref i ymateb yn brydlon, dywedodd CC mai'r gobaith yw y bydd y Tîm mewn sefyllfa i gynnwys eu hadborth a dychwelyd drafft cyflawn iddynt.

O ran y Cynllun Seilwaith Gwyrdd, cadarnhaodd CC, fod WSP wedi'u comisiynu, yn unol â gofynion y Fframwaith Polisi Cynllunio Cenedlaethol, i baratoi Asesiad Seilwaith Gwyrdd yn 2020 i fwydo i'r Cynllun Datblygu Lleol (CDLl) newydd. Archwiliodd yr Asesiad yr asedau seilwaith gwyrdd, nododd gyfleoedd am seilwaith gwyrdd, yn ogystal ag amlinellu argymhellion i lywio'r polisïau yn y CDLl newydd. Fel darn atodol o waith, comisiynwyd Land Use Consultants (LUC) i roi cig ar asgwrn yr Asesiad a grybwyllwyd uchod drwy baratoi Cynlluniau Gweithredu Seilwaith Gwyrdd ar gyfer 6 o brif drefi'r Sir, gyda'r nod o gefnogi'r gwaith o adfywio canol trefi. Ar ôl ymchwil ac ymgynghori mae LUC wedi nodi pum prosiect Seilwaith Gwyrdd a Glas posib ar gyfer pob un o'r trefi. Mae Seilwaith Gwyrdd a Glas yn cyfeirio at y rhwydwaith o fannau gwyrdd a glas mewn ardaloedd gwledig a threfol a'r cyffiniau. Mae iddo bedair egwyddor allweddol: gwneud lle i fyd natur, siapio mannau cyhoeddus ffyniannus, creu cymunedau hapus ac iach, a chryfhau'r gwytnwch i newid hinsawdd.

Mae Cynlluniau Gweithredu Seilwaith Gwyrdd yn nodi pwrpas y darpar brosiectau, a'r partneriaid allweddol ar gyfer cyflawni, a'r costau sydd ynghlwm. Mae'r Cynlluniau Gweithredu yn cynnwys yr egwyddorion 'dylunio strategol' a argymhellir os cyflawnir y prosiectau, ond bydd angen manylion ar gyfer dylunio ac astudiaethau dichonoldeb er mwyn cyflawni'r prosiect. Cadarnhaodd CC nad oedd Cyngor Sir Ceredigion o reidrwydd yn bwrw ymlaen â'r prosiectau a ddisgrifiwyd, ac nad oedd cyllid sicr ar gael i wneud hynny – nod y Cynlluniau Gweithredu yw darparu gwybodaeth gychwynnol i bartïon sydd â diddordeb ac sydd eisiau symud rhai o'r prosiectau hyn yn eu blaen, ac sydd angen gwybodaeth ategol fel rhan o'r broses o wneud cais am gyllid. Dyma'r pum prosiect a gyflwynwyd ar gyfer Aberteifi:

Prosiect 1: Llwybr y Dwrgi, Aberteifi

Nod y prosiect hwn yw gwella'r cysylltiad gydag afon Teifi, cynyddu'r bioamrywiaeth drwy blannu ar lan yr afon a hybu ansawdd y mannau gwyrdd ar lan yr afon. Hefyd annog cerdded i fannau gwyrdd lleol. Drwy wella'r strimyn o fannau gwyrdd ar hyd yr afon (y Cei, maes parcio'r Strand a Stryd y Cei) mae'r prosiect yn ceisio gwneud y mwyaf o'r cyfleoedd greu cysylltiadau gwyrdd.

Prosiect 2: 'Bwyd i Bawb' - Tyfu Bwyd yn Gymunedol
Nod y prosiect hwn yw annog tyfu a rhannu bwyd yn gymunedol, a chreu rhwydwaith hwyliog o blannu cynnyrch bwytadwy yng nghanol y dref a chymunedau mwy difreintiedig. Mae maes parcio 4CG wedi ei ystyried fel lleoliad posib.

Prosiect 3: Perllan Netpool a Glan yr Afon
Nod y prosiect yma yw cynyddu bioamrywiaeth a ehangu'r defnydd cymunedol a wneir o Barc y Netpool.

Prosiect 4: Gwlyptir Mwldan
Nod y prosiect yma yw gwella iechyd glan afon Mwldan er mwyn creu cynefin gwlyb a fydd yn gwella bioamrywiaeth ac yn lleihau'r risg o lifogydd yn Aberteifi. Hefyd bydd modd defnyddio'r gwlyptir fel adnodd llesiant ar gyfer y gymuned leol.

Prosiect 5: Gwyrddu Canol Tref Aberteifi
Nod y prosiect yma yw plannu nodweddion sy'n gyforiog o natur ledled canol tref Aberteifi a fydd yn cysylltu bioamrywiaeth a chysgod coed ac yn gwella'r profiad o ymlwybro drwy'r dref ac o ddefnyddio'r dref.

Awgrymodd Elaine Evans (EE) y gallai'r Strand fod yn lleoliad ar gyfer gardd gymunedol ar gyfer pobl rhannol ddall, a allai gyd-fynd â gwaith Cyfoeth Naturiol Cymru ar amddiffynfeydd rhag llifogydd yn yr ardal hon. Cefnogodd RJ y syniad yma a chytunodd i wneud ymholiadau gyda Chyfoeth Naturiol Cymru ynghylch diweddariadau am y Strand.

9.6 Ymagwedd arfaethedig Cyfoeth Naturiol Cymru at ymgynghoriad y Cynllun Llesiant Lleol – Rachel Jarvis
Rhoddodd Rachel Jarvis (RJ) gyflwyniad ar broses ymgynghori a chymeradwyo Cyfoeth Naturiol Cymru (CNC). Gan fod angen i Fwrdd CNC gymeradwyo a llofnodi 14 o Gynlluniau Llesiant y byrddau gwasanaethau cyhoeddus (BGC) ledled Cymru, dyfeisiwyd fframwaith cenedlaethol i lywio ymatebion i'r ymgynghori a gwneud argymhellion clir i'r BGC. Cafodd copi o'r ymateb drafft ei gylchredeg ymhlith aelodau'r grŵp er mwyn iddynt eu hystyried cyn y cyfarfod, a chroesawyd sylwadau, cwestiynau neu adborth. Esboniodd RJ fod yr ymateb wedi'i strwythuro gan ddefnyddio Fframwaith Cenedlaethol CNC, a bod pum categori allweddol wedi'u defnyddio er mwyn adolygu pob un o'r Amcanion Llesiant. Nod y dull yw hwyluso'r broses o gael Bwrdd CNC i gymeradwyo'r Cynllun, a sicrhau bod y sefydliad, law yn llaw â phartneriaid, yn gallu cyflawni'r amcanion a nodir.

Cafwyd trosolwg o'r ymateb drafft gan RJ, gan gynnwys Adborth CNC, y Dyheadau ar gyfer Cyflawni Cynlluniau Llesiant yn y Dyfodol, a Chyfraniadau CNC ar sail pob Amcan arfaethedig. Cododd AH bryderon ynghylch cysoni'r Cynllun Llesiant gyda Bargen Twf Canolbarth Cymru ac ystyriodd fod y cyfleoedd a amlinellir yn y Cynllun am Geredigion gwyrddach yn fwy uchelgeisiol na rhai'r Fargen Twf. Cafwyd adborth o ran y derminoleg a ddefnyddiwyd mewn rhannau o'r ymateb, a nododd y Cadeirydd mor bwysig yw sicrhau bod yr iaith yn briodol ar gyfer y BGC a Bwrdd CNC, yn ogystal ag ar gyfer pobl Ceredigion. Cafwyd trafodaeth helaeth ynghylch y cyfeiriad at ansawdd dŵr a llygredd ffosffad. Cytunwyd y byddai maes cyffredinol ansawdd dŵr yn cael ei gadw gan y byddai hyn yn cynnig modd o ystyried materion eraill yn ymwneud â dŵr megis yr amgylchedd morol. Dywedodd RJ y byddai CNC mewn sefyllfa dda i arwain ar Asesiad o Risg a Chyfleoedd Hinsawdd er mwyn llywio sut i addasu ar gyfer yr hinsawdd yng Ngheredigion.

Unwaith y bydd 3 is-grŵp y BGC wedi cael cyfle i ystyried yr ymateb drafft a chyflwyno unrhyw gwestiynau neu adborth, bydd y ddogfen yn cael ei diwygio a'i chyflwyno fel ymateb terfynol i'r BGC.

9.7 Cyllid Grant Cymunedau Gwydn Canolbarth Cymru – Aled Davies a Sarah Coakham

Rhannodd Aled Davies (AD) a Sarah Coakham (SC) gyflwyniad ar brosiectau a ariennir gan grantiau gyda phwyslais ar adeiladu cymunedau gwydn drwy gynyddu ymwneud y gymuned â natur i wella iechyd, llesiant a gwytnwch. Yn dilyn o'r Datganiadau Ardal a gyhoeddwyd ym mis Mawrth 2020, adroddodd AD fod y pwyslais wedi esblygu i ystyried y blaenoriaethau ar ôl y pandemig ar gyfer yr amgylchedd ledled Canolbarth Cymru, yn enwedig galluogi a grymuso cymunedau i ddatblygu eu gwytnwch eu hunain yn ogystal â chefnogi syniadau newydd ynghylch datblygu atebion ar sail natur. Fel rhan o broses CNC o ymgeisio am grantiau, gofynnwyd i ymgeiswyr ystyried Cynlluniau Llesiant ac Asesiadau Llesiant y BGC er mwyn deall y materion a'r blaenoriaethau sy'n benodol i'w cymunedau lleol.

Mae dau brosiect a ariennir o'r canolbarth (Ceredigion a Phowys) – prosiect Tir Coed - AnTir - a'r Bartneriaeth Awyr Agored. Mae prosiect AnTir Tir Coed yn cysylltu â phrif thema'r Datganiad Ardal, sef Ailgysylltu Pobl a Lleoedd drwy gydweithio, rhagnodi cymdeithasol a datblygu sylfaen dystiolaeth o ran iechyd. Nod y prosiect yw gwella llesiant, sgiliau, ymwneud cymdeithasol, cysylltiad â natur a'r ymwybyddiaeth o newid hinsawdd ymhlith pobl nad ydynt fel arfer yn ymwneud â natur yng Ngheredigion a Phowys. Dywedodd AD y byddai Coed Lleol yn barod i fynychu cyfarfod yn y dyfodol i gyflwyno rhagor o wybodaeth am brosiect AnTir.

Mae'r Bartneriaeth Awyr Agored yn uwchsgilio gweithwyr proffesiynol iechyd, gofal cymdeithasol ac awyr agored, i ymgysylltu â phobl sydd ag amrywiol anawsterau iechyd, corfforol a meddyliol. Mae'r rhaglenni ymyrraeth yn bwriadu mynd â grwpiau i leoliadau awyr agored mewn ffordd ddiogel a chyfrifol, ac yn ceisio cyfrannu tuag at newid ymddygiad yn hirdymor er mwyn

DRAFT

lleihau'r dibyniaeth ar wasanaethau iechyd, gwella'r cysylltiad â natur a lleihau unigedd cymdeithasol. Rhannodd AD a SC wefan ariannu Cyngor Cymdeithasau Gwirfoddol Cymru (WCVA) a manylion cylchlythyr cyllido Cyfoeth Naturiol Cymru.

CAM GWEITHREDU: Aelodau'r is-grŵp i gysylltu â grantiau.strategol@cyfoethnaturiolcymru.gov.uk os ydynt am dderbyn cylchlythyr cyllido Cyfoeth Naturiol Cymru.

<u>9.8 Unrhyw Ddiweddariadau Pellach gan Bartneriaid –</u> Pawb

Rhoddodd y Cadeirydd fraslun o ddiweddariad ystadegol a ddarparwyd gan Caitlin Theodorou (CT) cyn y cyfarfod parthed gwybodaeth ychwanegol ynghylch Cyfrifiad 2021 a'i oblygiadau i Aberteifi. Os nad oedd data ar gael ar lefel Ardal Gynnyrch Ehangach Haen Is (LSOA) defnyddiwyd data'r Ardal Gynnyrch Ehangach Haen Ganol (MSOA) (y ffigwr ar gyfer Aberteifi ac Aberporth).

Census 2021 Key Headlines for Cardig

CAM GWEITHREDU: Rob Starr (RS) i adolygu'r Adroddiad Sylfaen ar gyfer Aberteifi a rhoi diweddariad yn y cyfarfod nesaf.

<u>Unrhyw Fusnes Arall</u>

Ni chodwyd rhagor o faterion.

Cyfarfod nesaf: 18 Ebrill 2023 am 10:00-12:00

DRAFT